

جارجانبا — ۱۱ ایلول ۱۹۲۶

جلد : ۶

اوجنچی سنه — نومرو ۶۸

مجله علمی

اداره خانه :
باب عالی چاده سفده
اقدام یوردی
اتصالده کی بناده
دايره مخصوصه

صاحب و مدیری
محمد مسیح

ایونه شرا ایللی
سنه لکی ۲۵۰ ،
آلتی آیللی ۱۲۵
فوق العاده نسخهلر
ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشدر

بجموعه من هیئت نتیجه
طبعی تدسیب ایدلمز
آثار اعاده ایدلمز

هر آیلک برنجی و اوده بشیمی کونلری هیقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادری ، فنی رسمی بجموعه دور

تفرقه : ۲۷

استنبزاعضاندن

سیاهه ستر بوزار «ك جنای

مترجی : هیچ نور

محرری : آناتول فرانس

مابعد

۲ الى ۵ مایس

(ژان) ك وصیسی مهتر (موش) ی . دائره سنده كوردیم . كوچوك ، ضعیف وقور و برآدامدی و جلدی ، كاغذلرینك توزندن رنك آتش كیدی . صانیك كوزلكلی برحی-واندی . چونكه اونی كوزلكسز تحیل اینك امکان یوفدور . مهتر (موش) ی ديكه دم . قاینانا زربلانیسی كیبی برسی واردی . كگلرینی سه چوك فونوشوردی . فقط سه چمه مهنی دهاا ترجیح ایدردم . مهتر (موش) ی تدقیقه ایتدم . تشریفات پرستدی و اطرافتی ، كوزلكلرینك آلتندن كوز قوریوغله كوزیهوردی .

مهتر (موش) ، بكا دیدیكنه كوره ، مسعودمش . نیمه سنه كوستردیكم علاقینی حیران بر نمونیتله قارش-بلامش . فقط بودنیاده ، اكنمك ایچون یاناندیغنه قانع ده كیشم . خایره ، اونی قبول ایتمش . دوغروسی سوله مك لازم كلیره اونك یاننده بولونلیدی زمان ، فكرلرینه اشتراك ایتهمك ممكن اولمایور . اكنجه ايله او قدار آز علاقهنی واردور . سو كیبی نیمه سنه فضله نشه سبیلری احضار ایدیلر ك حیات حقه ده یا كیش و مضر بر فكر ویرلمسندن قورققده در . ایشه بونك ایچوندر كه مادام (دوغاری) دن بو كوچوك قیزی نادرا یانه چاغیرماسنی استرحام ایش .

توزلی كاتب عدل مستحاضه سی واونك توزلی دائره سنی ، ائمه هر ایک ایلک پرشبه سی مادمازل (ژان آلكساندر) ی (تهون) ده (دومور) سوقاغنده معلم مادمازل (پره فو) ك یاننده كوره جكمه دائر اصولی - مهتر (موش) دن صادر اولان هرشی اصولدر - بر مساعده نامه ايله ترك ایتدم . مایسك ایلک پرشبه سنده ، مؤسسهنی ، ماوی حرفلره یازیش لرلوجه ايله تا اوزافندن كوردیكم مادمازل (پره فو) ك زردینه كیتدم . بو ماوی رنك بكا ، بالاخره بول بول تدقیقه فرصت بولدییم مادمازل (ویرژینی پره فو) ك قاراقته رینه عايد ایلک انطباعی ویردی . متلاشی بر خدمتچی قاتین قارتمی آلدی و هیچ برشی سوله مكسزین نی ، مكسب ییكخانه لرینه خاص طامنیز بر قو قو

یوكسه لجه بر تجارتخانه آچغه قرار ویریورلر . برنجی سنه نه پینده ۱۲ كیشی ۲۸ كیشیه و طوبلانان یارده ۲۸ استرلینغه بالغ اولویور و بو مقدار یاره ايله اون آلاق ایشه باشلایورلر . ایلک سنه نی تعقیب ایدن دیکر سنلرده اعضایی ۸۸۹۲ و سرمایه سی ۲۵۴۰۰۰ انكایز ایراسنه بالغ اولمشدر .

ایشته انكلتزده ایلک قونوپراتیف حرکتی بو صورتله باشلامشدر .

انكلتزده ن ماعدا ، اسویجره ، آلمانیا و سیاسی حرکتله تابع اولان بلجیقا قونوپراتیفلری ده بالخاصه دقتی جالدر . قونوپراتیف دینلنجه ، خاطر دهاا زیاده استحصال قونو-پراتیفلری كلیور . بر استحصال قونوپراتینی عینی زمانده برده صایتش قونوپراتینی در . صایتش ، استحصال صانیك تمادیسیدور . بالفرض توتونخیلر و یاخود سونخیلر آلازلنده بر قونوپراتیف وجوده كتیره رك استحصال ایتدكاری توتونی و یا سوتی مركززه كتیره سول و مر كزد بواستحصال اولونان ماده لر-یعنی توتون و سوت-صایتسه شبه ایدیلر مژ كه كرك توتون و كرك كسه سوت مستحصلا ری كندیلرینه اعطای اولماسه بيله اك امین قازانچی تأمین ایش اولورلر . ملكتیزده بر زمانلر مختلف قونوپراتیفلره تصادف ایدلكنده ایدی . بونلرك زمان ايله ترقی ایلری بكتیبر ایكن بوكون همان همان یوق اولمشدر .

غریبه باقم : اوراده بونلرك فوق العاده متكامل اولدقلرینی كوروروز . بو كیبی ملكتیزده قونوپراتیفلرك كیرمیدی هر هانسی بر ساحه قالمشدر دینلر بیلیر . او قدار كه ، استحصال ، قره دی ، استهلاک ، میوه ، سوت ، اسپرتو ، توتون ، قونسروه قونوپرا-تیفلری بيله واردور . بونلردن بالخاصه قره دی قونوپراتیفلرینك ایضا ایلدی اقتصادی خدمتگر ذكره شایاندر .

بو مختلف ساحلرده موجود اولان قونوپراتیفلر مستحصلا ره اعطای قازانچی تأمین ایتدكدن ماعدا ملكتیزده میلیونلر بر اققده در . حتی قومشومن اولان بولغارستان بيله بو كون ۶۰۰ دن فضله قونوپراتیفه مالک بولونویور . بوتون دنیا بو ساحده بویوك بر غیرتله چالیشیركن ملكتیزمرك بو حرکت و فعالیت قارشى لا قید قالماسنه امکان یوقدر .

اقتصاد یوكسلكم مقصدینی تعقیب ایدن تورك جمهوریتك هر حالد بوساحه ی لازم كن اهمیت ویرسی و بو كیبی اقتصادی اورغانیزاسیونلری اهل ایتهمسی لازم كلیر .

قاشی كوی : ۶۲۶/۷/۲۵

كالم سیر

اوجنچي سنه

اليه سى وياپوكسك برما موريت علامتى ايتش كېي طاشينان
صاجاڭلى برپه لهرين آلمشى .

زيارتده كى مقصدى سويلهرك د-حول قارتمى كنديسنه وىردم .
— دىك موسيو (موش) ى كوردكز ، ديدى :
صحتى ، ممكن اولدينى قادار يرئنده در انشاء ؟ او اويله ناموسلى ،
اويله

يئيرمه دى وكوزلرغى طساوانه قالدردى . نىم كوزلرمده
اونككلىرى تعقيب ايدينجه اوراده بر آوزده يرينه آصيلمش
وتخمينه كوره سينكلى جيله آينارلك وه شرف لوحه سى ، نك
يالدزلى چرچيوهرلرغه قومتدن آلبقويان ظريف كاغداورمه سى
بركوجوك حلزون كوردم .

— مادمازل (آلكساندر) ، مادام (دوغارى) نك
أونده واست كدم وبوكنج قيزك يوكسك قاراقرغى ، جوال
ذكاسنى پك بكندم ، ديدم ، وقتيله بويوك آتئهنسى و بويوك
ياپاسنى ده طاشين اولدينغ ايچون اونلر قارشى دويدنغ علاقنى
شىمدى كنديسنه تشميل ايتك ملنديم .

جواب اولارق مادمازل (پره فەر) ، پك دريدن ايچنى
چكدى ، امرالى پهلرغى قلفك اوزرئنده صيقدى ويكيدن
كوجوك كاغذ حلزونه دالدى .
نهايت ديدى كه :

— موسيو ومادام (نومل آلكساندر) لرى طانيدنكزه
كوره هر حالده سزده كرك موسيو (موش) و كرك نىم كېي
اونلرى افلاسه وقيزلرغى سفالته سوروكهين چيلنجه بورسه
اويونلرغه آجينمشكزدر .

بوسوزلرى ديكر كرن بدبختلغ بويوك بر خطا اولدينغى ويو
خطاكت ، سوردكارى حيايله اوزون زمان جوقلرغىك حسدى
جلب ايتش اولانلر هيج عفو ايدهلمديكى دوشوندم . اونلرك
سقوطى بى تظمين ايدر ، بى اوقشار و بى مرحمت طائيلر .
مالى ايشارك تملما يياخيمى بولونديغى بوتون بر صميته
سوله دكدن سوكرامعلم خاكدن ، مادمازل (آلكساندر) دن
نمون اولوب اولمايدىغى صوردم .

مادمازل (پره فەر) :

— بوچوجوق ضبط اولونماز بر طلبه در ! ديه هاقيردى
وادارمه سى بوقدار كوچ برچوجوغك كنديسنه قارشى احداث
ايتديكى وضعيتى بر رمزله آكلاتش اولق ايچون بر پزئنده
اشارتى ياپدى . سوكرامالايح حسابته دونهرك :

تفس ايتديكم صوتوق بر مكاله اوداستنده يالكز برافدى .
بو اودانك دوشمه سى اويله آجياز بر اراده ايله سيلدرمشدى كه
آشيكده قالمى دوشوندم و ايجرىيه باسمنه قيامادم . فقط ،
بركت ورسين ، بوسبراده باركك اوزرينه و كچه صانداليهرك
اوكلرغه سربلش يوك دوقومال كوردم . و برر برر بودوقو .
مادان آداجقزله باصارق شومينهك كوشه سنه قادار ايلرله مكه
و اواده صولوق صولوغه او طورمه امکان بولدم .

شو مينهك اوزرئنده ، يالدزلى بر چرچيوه ايچنده ،
يوقايسنه يارلاق غوتيك حرفلرله « شرف لوحه سى » يازىلى
بر جدول واردى . ايچنده كى بر آلاى اسم آراستنده (زان
آلكساندر) ككنى بولق دوقى دويامادم . مادمازل (پره فەر) كه
كوزنده موقع قازانان بوسملرى دفعه لرحه اوقودقن سوكرام
كېمسهك كه مسندن صيقلمه باشلادم . مادمازل (پره فەر) ،
لايه در سرجا سورولرى ييغين ييغين كلوب آوليسنده جيو .
يلداماسلردى ، تربوى مالكانه سنده تام يدنچى قات كوك
سكونتى تأمينه موفق اولاجقمش . بوسرجه لرى ديكلمك
خوش برشيدى . فقط دونوق جاملك آرقاسندن كوروله .
ميورلدى كه ! چارناچار دورت ديوارى يوقايدن آشاغى مؤسسه
طلبه سنك ياپدينى رسملرله زئمن مكاله اودانك منظره سيله
اكتفا ايتدم . رسملر آراستنده آتشكده راهبلى ، چيچكلر ،
صامانه اورتولو قولوبلر ، دېرهك باشقلىرى ، حلزون شكلنده
ستون باشلىرى (نستهل موتون) امضالى بويوك بر (سايين)
قرالى (تاتئوس) باشى وادى .

مادمازل (موتون) كه ناصيل بر حمله ايله قديم محاربك حديد
كوزلرغى وىالى قاشلرغى تجسم ايتديرديكته انى زماندن برى
باقبوردم كه روز كارد سسوروكلهن اولو بر ياپراق سسنه بگز
خفيف بر كورولتو ، بكا باشمى جهويرتدى . فى الحقيقه بو بر
صارى ياپراق ده كېدى ، مادمازل (پره فەر) دى . بيتيشيك
أللرله بارككك جلاسى اوزرئنده ، طبيقى شفاف صو سطحلرئنده
يوروين (مذهب افسانه) غزىلرغى كېي ايلرله يوردى . فقط
باشقاربروضئده مادمازل (پره فەر) كه ، بكا ميستيك دوشونجهلى
غزىز باركلرلى خاطر لاتاماياجغى ظن ايدرم . يوزندن باشقا
بر طرفه باقاسه ايدم داها زياده مدبر برأوقايدنك قيشين آنبارنده
محافظه ايتديكى بر فرنگ آلمانى دوشونجهكم . اوموزلرغه ،
بذاته اهميتى كورونمغن ، فقط كنديسنجه صانكه بر قاردينال

— توحافسکیز مادام ، دیدم ؛ ستونی مطلقا بوش براقاق نیتده ایسه کز یازکز : آنستیتو اعضاسندن .

قارشیمده کوردیکیم پله دین ، مادامزمل (پره فەر) ک پله لرینی ایدی ؛ فقط آرتیق اونی کیین مادامزمل (پره فەر) ده کیدی ؛ بوسوتون باشقا ، سهوعی ، ملتفت ، ملائم ، شن و طباتی بریکی شخصیتیدی . کوزلری کولیور ، جهرسنک — فضله مقدارده کی ! — کوچوک چیزکلیری کولیور ، آغزینک ده یالکیز برطرفی کولیوردی . ینه سوزه باشلادی . فقط بوسفر طاقته سویله یور ، صانکه دوداقلرندن بال آقوردی :

— بوسه وکیلی (ژان) ک جوق ذکی اولدیتی سویله یور . دکنز ده کیلمی افندم ؟ بنده عینی مشاهدده بولوندم و ذات عالی کزله تشریف بر نعمت اولدی . حقیقه یلوروجق ، بکا بویوک بر علاقه الهام ایدیور . بر آرز حشاری اوقاله برابر مکمل دییه جکم بر واقاقتده صاحبیدر . فقط عفو ایدرسکز ، قیمتی دقیقه لر کزی سوء استعمال ایدیوروم .

خدمتجینی چاغیردی . اسکیندن دها مهتالک و دها ممتلاشی کورون قادیغنجز امری آلیر آلاز در حال قایب اولدی و مادامزمل (آلکساندر) ، آنستیتو اعضاسندن موسیو (سیلوه ستر بونار) ک مکالمه او طه سنده کنیدیسی بکله دیکنی خبر ویرمه ک کیدی .

مادامزمل (پره فەر) ، نه اولورسه اولسون آنستیتو مقراتی حقنده دیرین رحمت بسله دیکنی سویله جک بر زمان بولشدی که (ژان) ، معصوم طوبیانی ایچنده لطیف برادرا ایله نفس نفسه ، بر شقایق کبی قیرمیزی ، بویوک کوزلری آچیلمش و قوللرینی صاللا یارق کلدی .

مادامزمل (پره فەر) ، بر آئنه ملایمتیله :
— بو ناصیل قیانت ، یاوروم ؟ دییه رک قیزجفکز یاقاسی دوزه تندی .

فی الحقیقه (ژان) ، پک غریب بر قیافتده ایدی . آرقابه آلتدفلی انجه شریدن قییل قییل صارقان ساجلری ؛ پارلاق اییکدن بر قوماشله دیرسکلرینه قادار قابالی ضعیف قوللری ؛ کنیدیسی جوق اوتاندرمش کورون صوئوفدن قیب قیرمیزی آللری ؛ پک کینیش جورا بلویه اوچکلری یمش پو طینلری میدانده بران جوق قیصه انساویسی ؛ بلنه کر کبی کپیرلش بر آتلاما ایچی بوتون بونلر (ژان) ی ، انسان یانه کوچ جبقار بر مادامزمل قیلغنه صوفشلدی .

— بو کوچوک قیزک ذکاسی یوق ده کیلدر ، دیدی ؛ یالکیز اوکره ندیکنی شیلری اساسلرندن باشلا یارق اوکره نمکه اهمیت ویرمه یور .

مادامزمل (پره فەر) ، نه غریب بر قیزدی ؛ عادتا آیاقلرینی قالدیرمادن بویور و دوداقلرینی قییرداتمادن قونوشیوردی . بو خصوصیتلر اوزونده فضله قالمق سیزین کنیدیسه اساسلرک مکمل نی اولدقلرینی و بو نقطه ده کی اهمیتلرینه قانع بولوندیغی ، فقط بریشی بیلکدن صوکر اونا شو ویا شو شکله اوکره نیلمش اولماسنک مهم بر مسئله تشکیل ایتمه دیکنی سویله دم .

مادامزمل (پره فەر) ، آغیر آغیر بر رد اشارتی پایدی . صوکر بر کوکس کپیره رک :

— آه افندم ، دیدی ؛ تربیه علنه بابانچی کیمسه لرک بو بایده پک یالکیش فکرلری اولور . امینکه کنیدیلی دنیانک ال بویوک حسن نیتی طاشمقده درلر . فقط بویاشک متخصصلرینه اعتماد ایتمسیر دها ، جوق ای پایش اولاجق درلر .

اصرار ایتمه دم و کنیدیسنن مادامزمل (آلکساندر) ی ، کچیکمه دن کوروب کورمه جکی سوردم .

ویره جکی جوابی ، صاچاقلرینک قیوریملرند آوایور و صانکه بر سحر کتابه باقورمش کبی اوزون اوزون پله وینته دالیدی و نهایت :

— مادامزمل (آلکساندر) ، مذاکره در ، دیدی ؛ بوراده بویوکر ، کوچوکر ی اوقوتور . (قالفا اصولی) دین شکل فقط سزی بیوده اوزمش اولمالیم . کنیدیسی شیمدی چاغیرتیم . یالکیز ، اصولدن آیرلماق اوزره ، اسمکزی زیارت دفترینه قید ایتمه مساعده بویورکز .

ماصنک اوکنه اطورودی ، بویوک بر دفتر آجدی و پله لرینک آلتندن متر (موش) ک مکتوبی جبقارواق بر طرفدن یازارکن بر طرفندن ده :

— (بونارک) ک نهایتده بر d) وار ده کیلمی ؟ دیدی ؛ بو کوچوک نقطه اوزرنده کی اصراری معذور کورکز ، اسم خاصلرکده بر املاسی اولدینی فکرندیم . بوراده اسم خاصلرک تاریخی اسملرک وسائره نک املاسی یازدیریلرده

ایشاک بر الله اسمی یازدقندن صوکر ا بکا ، اسکی تجار ، مأمور ، ایراد صاحی ویا باشقا برشی کبی بر مسساک اسمی ده علاوه ایدوب ایده میه جکی سوردی . دفترنده مسساکلره عائد بر ستونده واردی .

هله او بانه نه نمونار :

آز بيلم كلم سندن

صاحی سنبلم سندن

داغلر آرايه دوشدی

کسلدی بولم سندن

§

صباحدر اذانه باق

قیرری قازانه باق

عزرائيل نه صوبی

دفتری یازانه باق

۳۰ آغستوس ۹۲۶ طیاره بایرامی

تورک طیاره جمعی ؛ ۳۰ آغستوسک طیاره بایرامی اولسی
دولایسیله استانبولده کلخانہ بارقنده ، بک اوغلنده تقسیم
باغچهسنده ، بوغازاچینده ، بیک باغچهسنده ، کوچوک صوده ،
اسکدارده ژاله باغچهسنده ، قاضی کوینده مصرلی اوغلی باغچهسنده ،
جاده بوستاننده صفا غازیونسندن ، بویوک آطهده بلدیہ غازینو-
مسامرلر ترتیب ایتشدی .

خلق عاداتا یکدیگرلرله یاریش ایدرجهسته بوا کلنجه محاریرنه
قوشمشدی ، هر طرفده بر شهر آیین یاشاییلوردی . . . تقسیم
باغچهسیله ، کلخانہ بارقنده بالخاصه وارینه نومرولری ، دیگر
محاریره ایسه مختلف کلنجهلر بومستشا کیجهیه آیریجه بر
خصوصیت ویریوردی . .

کیرک وارینه وکرکسه دیگر اکلنجه نومرولری آرهسندن
جیقئرلر بویوک برنشئیه دانس ایدیورلر طیاره بایرامی تنظیراً
عاداتا اوچبورلردی . اطرافده یاقیلان ماهتابلر ، هوای فشنکلر ،
حواون طویلری ، چرخ فلکلر بو نشئلر کیجهسه آیری بر
کوزهللک ویریوردی .

ترتیب ایدیلن فنار آیلدی ایسه استانبول جادهلرنده هر
زمان تصادف ایدیلهمین برمنظره یاراتمشدی . . بالخاصه تراموی
آرايهلری ، متمدد او طومویل فایرهلری اوتوموبیللری رنگلی
آمپولرله دونائش برحالده ، رنگلی طاشلری آکدیران برروقله
کچرکن آلايه بر باشقه یکیک علاوه ایدیورلردی .

مادامازل (پرمهفر) ، ینه برکوکس کچیره رک :

— کوچوک جیلغین ! دییه هایقیردی ؛ و بوسفر بر آتیه
دهکیل ، بر بویوک فیز قارده شه بکزه دی .

صوکراده دوشه منک آیناسندن بر کولکه کیی قایارق
چکیلدی . (ژان) : ه :

— او طورکز (ژان) ، دیدم ؛ و بکا بردوست کیی جواب
ویرکز . بورادن خوشلانما بوریسکز ؟

بر آز تردد ایتدی . صوکرما متوکل بر تبسمله :

— اوقادار دهکیل ؛ دیدی .

ایینک ایکی اوچی الرزنده «تور و صوصوردی .
کندیسنه ، بو قادار یاشنه رغماً حالایب آتلا یوب آتلامادینگی

صوردم . سرعته :

— خاییر ، خاییر اقمدم ! دیدی ؛ خدمتچی ، مکالمه او طه .

سندن بر موسیونک بکله دیکنی سسویه دیکنی وقت کوچوکلری
آتلا تیوردم . اوزمان ، قایب اولماسین دییه ، اچی بله صاردم .
بو ، مناسب دهکیلدی . معذور کورمه کزلی رجا ایدرم . زیلوت
قبول ایتک ، اوقادار آلیشادینغ برشدرکه ! . . .

— هی اللهم ! بودینی قیافله سانکه نعدن کنیدی استقال
ایدلمش صایبورم ؟ دییه دوشوندن ؛ (سدن قلهر) راهب لری ده
بالارینه بر رایب دولارلردی و بونلر مقدس قیزلردی !
(ژان) :

— بنی کورمه کلک و بنجه قونوشمقله چوق لطفکارلق

کوستریورسکز موسیو ؛ دیدی ؛ اودایه کیرر کیرم سزه تشکر
ایتمکی دوشونه مدم . چونکه چوق متحیردم . مادام (دوغابری) بی
کوردکزی ؟ بکا اوننده بحث ایدیه جکمیسکز اقمدم ؟

— (دوغابری) آیدیر ، دییه جواب ویردم ؛ (ولوزانس) .

دهکی کوزهل مالکانه سندنه در . کنیدی ایچون سزه ، طبیقی
شاتوده کی خاتندن خبر صورانله اختیار باغچوانک ویردیک
جواب کیی : « مادام ، یولنده در . » دییه جکم . اوت ، مادام
(دوغابری) یولنده در ؛ بویولک نه قادار آبی اولدینگی و اوزونده
اونک ناصیل هپ عینی آدیملره یورودیکنی سز بیلیرسکز
(ژان) ، کچن کون ، (ولوزانس) . دونه مدن اول کندیسیله
آبی اوزانلره کیتدک و سزدن بحث ایتدک . آتیه کزک مزای
باشنده سزی قونوشدق چوجوغم .

- بتمه دی -